Vyvěšeno dne: 21. 10. 2026
Svěšeno dne: 4. 11. 2026

Jaroslava Riedelová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném předsedy Milana Podhrázkého, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Yevhenii Korsun**, nar. 27. 10. 1988, bytem Sarmacka 1/90, Varšava, Polská republika, zastoupen JUDr. Akbulatem Kadievem, advokátem se sídlem Václavské náměstí 775/8, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, sídlem Letenská 15, Praha 1, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2025, č. j. 8 Af 11/2025-113,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Finanční analytický úřad (dále „prvostupňový orgán") rozhodnutím ze dne 18. 12. 2024, č. j. FAU-150493/2024/033 (dále „prvostupňové rozhodnutí"), na základě § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, určil, že obsah bezpečnostní schránky č. 12228 nacházející se u společnosti anji s. r. o. (dále „anji"), který zahrnoval hotovost ve výši 260 000 eur, včetně igelitové tašky a gumičky, se považuje za majetek, na který se vztahují mezinárodní sankce podle čl. 2 nařízení Rady (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo omezujícím celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny (dále „nařízení č. 269/2014"). V návaznosti na to zakázal žalobci, společnosti anji a Artěmu Pavloviči Marčevskému (dále „Marčevský") jakýkoli pohyb, převod, přeměnu nebo použití uvedených finančních prostředků, stejně jako přístup k nim nebo zacházení s nimi, včetně zákazu použití bezpečnostní schránky k získání finančních prostředků jakýmkoli způsobem. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce odvolání, nicméně žalovaný jej rozhodnutím ze dne 24. 3. 2025, č. j. MF-43671/2024/3902-10, zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále „městský soud“), který ji rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. K námitce, že zásadním podkladem rozhodnutí správních orgánů byla utajovaná informace, s níž se žalobce nemohl efektivně seznámit, uvedl, že správní orgány žalobci prostřednictvím úředního záznamu a svých rozhodnutí sdělily, čeho se utajovaná informace týká a jaký z ní plyne závěr, a žalobce tuto informaci později nesporoval. Podle jejího obsahu Marčevský, který je osobou zařazenou na sankční seznam, měl na hotovost v bezpečnostní schránce majetkovou vazbu. V čestném prohlášení ze dne 4. 11. 2025 ostatně sám žalobce potvrdil, že Marčevský měl do bezpečnostní schránky „omezený přístup“, přičemž byl zmocněn i k provedení platby související se žalobcovým podnikatelským záměrem v ČR. Žalobce se ke sdělení o obsahu utajované informace vyjadřoval, a tedy aktivně realizoval možnost efektivně hájit svá práva. V tomto případě se podle městského soudu nejednalo o situaci, kdy by správní soud v důsledku zásadního informačního deficitu účastníka řízení musel z moci úřední utajovanou informaci podrobně přezkoumávat a nahrazovat tím obranu žalobce. Co se týče „násilného otevření“ bezpečnostní schránky v rámci provádění důkazu ohledáním, městský soud zdůraznil, že otevření schránky proběhlo skrze aktivní součinnost vlastníka bezpečnostní schránky (společnosti anji), která ji žalobci pronajala. Skutečnost, že sám žalobce při otvírání schránky ohledání odepřel, neznamená, že by nebyl povinen strpět ohledání věci. Aktivní součinnost po žalobci ve světle zásady zákazu sebeobviňování skutečně požadovat nešlo, avšak pasivní strpění ohledání nebylo možné považovat za protiprávní zásah do jeho práv. Ohledání bylo řádně nařízeno usnesením prvostupňového orgánu, přičemž žalobcovo odepření ohledání přítomné osoby vzaly na vědomí a aktivní součinnost po něm nikdo nepožadoval. Odepření ohledání ze strany žalobce však nemohlo znamenat, že správnímu orgánu bude zcela znemožněno zjistit stav věci v takovém rozsahu, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Městský soud proto neshledal, že by procesní úkon spočívající v ohledání bezpečnostní schránky byl proveden nezákonně.

II. Kasační stížnost a následná vyjádření

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Napadený rozsudek měl předně za vnitřně rozporný, neboť městský soud na jedné straně tvrdil, že prvostupňové rozhodnutí bylo založeno právě a pouze na jedné utajované informaci, aby vzápětí dovodil, že není podstatné, z jakých dokumentů skutečnosti plynou a jakým způsobem byly informace zjištěny. Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku měla být dále založena tím, že z jeho odůvodnění není zřejmé, že soud skutečně ověřil existenci utajované informace, její relevanci a přezkoumatelnost, a tedy sám zjistil, zda mají závěry správních orgánů oporu ve spisech. Za vadu odůvodnění napadeného rozsudku považoval stěžovatel rovněž nedostatečné hodnocení proporcionality zásahu při ohledání.

[4] Stěžovatel dále nesouhlasil s posouzením městského soudu ve vztahu k utajované informaci. Pro rozhodnutí správních orgánů byla utajovaná informace klíčová, nicméně městský soud se spokojil s tím, že stěžovateli byl obsah utajované informace sdělen v obecné rovině. Měl za to, že mu měla být komplexněji sdělena podstata důvodů, na nichž je založena utajovaná informace, a rovněž že tyto důvody měl v plném rozsahu přezkoumat městský soud, neboť stěžovatel nemůže efektivně namítat vady něčeho, co nezná. Ve vztahu k podkladům, které mu nebyly zpřístupněny, městský soud nebyl vázán žalobními body a měl relevanci utajovaných podkladů posoudit ze všech hledisek – především zda podklady obsahují přezkoumatelná a individualizovaná skutková tvrzení odůvodňující výrok rozhodnutí. Namísto toho ale městský soud pouze převzal formalistický závěr o majetkových vazbách Marčevského na hotovost v bezpečnostní schránce s ohledem na to, že Marčevský měl mít k této schránce přístup. Stěžovatel odmítl závěr, že nebylo povinností soudu utajované podklady detailně přezkoumávat, protože dostatečně nenamítal, že samotný přístup ke schránce neznamená ovládání. Tento závěr je neakceptovatelný s ohledem na to, že utajovaná informace představovala klíčový podklad

rozhodnutí, jehož obsah stěžovatel neznal. V takových případech musí být soud podle stěžovatele garantem spravedlivého procesu a musí se zabývat tím, zda podklad skutečně existuje, obsahuje konkrétní, věrohodné a ověřitelné informace a může vést k závěrům uvedeným v rozhodnutích správních orgánů.

[5] Stěžovatel dodal, že „zmrazit" lze podle čl. 2 nařízení č. 269/2014 pouze prostředky náležející určeným osobám a dále ty, které tyto osoby vlastní, drží nebo ovládají. Napadený rozsudek nepřípustně zjednodušil hmotněprávní test pro zmrazení prostředků na pouhý přístup a využívání konkrétní osoby, aniž by např. došlo k rozlišení mezi ovládáním a nepřímým zpřístupněním. Rovněž upozornil, že došlo k porušení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v souvislosti s podklady uchovávanými mimo spis. Toto ustanovení stanoví, že správní orgán si předtím, než účastníkovi umožní seznámit se s podklady rozhodnutí, vyžádá vyjádření orgánu, který podklady uchovávané mimo spis poskytl. Ze spisu tedy mělo být zřejmé, kdo informace poskytl, kdy došlo k jejich vyžádání a jaký závěr z nich plyne. Taková písemnost ve spise chybí, čímž je správní řízení stiženo vadou s vlivem na zákonnost rozhodnutí.

[6] Městský soud podle stěžovatele nesprávně posoudil i otázku zákonnosti násilného otevření bezpečnostní schránky v rámci provádění důkazu ohledáním. Jestliže stěžovatel ohledání výslovně odepřel z důvodu podle § 55 odst. 4 správního řádu, měl prvostupňový orgán dále postupovat tak, aby nebylo právo na odepření ohledání vyprázdněno. Násilné odvrtání zámku nelze podřazovat pod povinnost strpět ohledání, a pro úkon prvostupňového orgánu tak chybělo zákonné zmocnění. Správní řád umožňuje vynucení vydání věci v jiném institutu, konkrétně v odnětí věci podle § 61 odst. 4 správního řádu. Odnětí věci je ovšem spjato s vyššími procesními garancemi (rozhodnutí, lhůty, protokol) než ohledání, u kterého zmocnění k destruktivnímu překonání uzamčení chybí. V úvahu mohlo připadat i zajištění důkazu podle § 138 správního řádu, avšak i zde je dán vyšší procesní standard pro takový postup. Napadený rozsudek podle něj nedokázal vysvětlit, jaké konkrétní zákonné zmocnění měl prvostupňový orgán či společnost anji k překonání uzamčení, resp. nucenému otevření schránky v situaci, kdy stěžovatel ohledání odepřel. Invazivní ohledání je možné jen v situaci, kdy je to z hlediska proporcionality zásahu nezbytně nutné.

[7] **Žalovaný** ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že napadený rozsudek považuje za přezkoumatelný. K podkladům mimo spis konstatoval, že stěžovateli bylo sděleno „skutkové jádro" informace, tedy že přístup do bezpečnostní schránky měla mít i konkrétní sankcionovaná osoba. Stěžovatel měl možnost se k tomuto poznatku vyjádřit, což využil. K původu finančních prostředků se vyjadřoval až opožděně. Žalovaný rovněž upozornil, že již městský soud uvedl, že žalobce v žalobě konkrétně nenamítal, že samotný přístup do schránky neznamená ovládání podle čl. 2 nařízení č. 269/2014. Pokud měla sankcionovaná osoba do schránky přístup a reálně jej využívala, měla podle žalovaného možnost nakládat i s obsahem schránky, což odpovídá pojmům držení a ovládání použitým v uvedeném nařízení. Jde-li o zpřístupnění bezpečnostní schránky, prvostupňový orgán řádně vyrozuměl účastníky o provedení důkazu mimo ústní jednání, usnesením nařídil ohledání a toto ohledání proběhlo za součinnosti vlastníka schránky. Odmítl-li stěžovatel aktivně spolupracovat, nebránilo to provedení ohledání za součinnosti společnosti anji. Takový postup nijak neporušil zásadu zákazu sebeobviňování, neboť po stěžovateli nebyla dále vyžadována žádná aktivní spolupráce. Zásah do práv stěžovatele považoval žalovaný za přiměřený.

[8] Na vyjádření žalovaného reagoval **stěžovatel** replikou. Nad rámec své předchozí argumentace doplnil, že žalovaný se podle něj ve vyjádření nevypořádal s kasační argumentací, pouze zopakoval své dřívější závěry. Otázky řešené v této věci mají ústavní rozměr. Skutečnost, že správní orgán přistoupil k násilnému otevření schránky i přes výslovný nesouhlas stěžovatele, představuje zásah do sféry jeho vlastnického práva a takový zásah musí obstát v testu zákonnosti a proporcionality. Nebyly-li respektovány limity zásady zákazu sebeobviňování, existuje

pochybnost o možnosti použít důkaz v dalším řízení. Jde-li o utajovanou informaci, podle stěžovatele nelze ani v situacích ochrany veřejného zájmu rezignovat na základní procesní garance pro účastníky řízení. Pokud účastníkovi nejsou sděleny konkrétní informace, z nichž správní orgány vychází, je jeho obrana proti jejich rozhodnutí pouze formální. Správní orgány měly k dispozici větší rozsah informací, než měl stěžovatel, čímž došlo k narušení zásady rovnosti zbraní. Výklad čl. 2 nařízení č. 269/2014 považoval stěžovatel za nepřiměřeně extenzivní. Sankční režim představuje zásadní zásah do práv jednotlivce, a proto musí být výklad pojmů naopak restriktivní. Hypotetická možnost přístupu sankcionované osoby do bezpečnostní schránky neznamená, že daná osoba nad obsahem schránky vykonávala kontrolu odpovídající pojmům držení nebo ovládání. Přijetí této konstrukce vede k tomu, že sankční režim může dopadnout i na majetky třetích osob.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a přitom zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“)].

[10] Kasační stížnost **není** důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud předně upozorňuje, že stěžovatel v kasační stížnosti (a též replice) vznesl některé námitky, které neuplatnil v žalobě, přestože tak mohl učinit. Jedná se jednak o námitku nesprávného a extenzivního výkladu čl. 2 nařízení č. 269/2014, kdy stěžovatel tvrdil, že pod pojem ovládání nelze subsumovat pouhý omezený přístup určité osoby do bezpečnostní schránky, čímž došlo k nepřípustnému zjednodušení hmotněprávního testu pro zmrazení prostředků, které přináší zásah do vlastnického práva stěžovatele. V žalobě nebyla uplatněna ani námitka porušení § 36 odst. 3 správního řádu v souvislosti s podklady uchovávanými mimo spis, kdy podle stěžovatele správní spis měl obsahovat povinné vyjádření orgánu, který tyto podklady poskytl. Tyto námitky jsou v řízení o kasační stížnosti podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustné. Nepřípustnou ve smyslu téhož ustanovení je dále kasační argumentace vztahující se ke krokům testování proporcionality zásahu veřejné moci při provádění důkazu ohledáním navazující na bod 63 napadeného rozsudku, neboť s ohledem na to, že stěžovatel v žalobě neargumentoval testováním proporcionality zásahu, směřuje proti názoru městského soudu vyslovenému nad rámec nutného odůvodnění (k otázce polemiky s názorem soudu uvedeným nad rámec nutného odůvodnění srov. rozsudky NSS ze dne 16. 3. 2026, č. j. 7 As 58/2025-47, bod 24, ze dne 3. 2. 2016, č. j. 6 Afs 84/2015-31, či ze dne 21. 11. 2007, č. j. 8 As 52/2006-74).

[12] Nejvyšší správní soud dále posuzoval, zda je rozsudek městského soudu přezkoumatelný, neboť případná nepřezkoumatelnost brání jeho věcnému přezkumu. Rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, zejména pokud není zřejmé, z jakého důvodu soud považoval námitky za liché, mylné či vyvrácené, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě, či proč podřadil daný skutkový stav pod určitou právní normu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, jaký skutkový stav vzal soud za prokázaný a jak posoudil skutečnosti mající pro věc zásadní význam. O nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů se jedná i tehdy, pokud soud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (např. rozsudky NSS ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74). Nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost pak přichází v úvahu mimo jiné tehdy, jestliže odůvodnění rozhodnutí je vystavěno na rozdílných a vnitřně rozporných právních hodnoceních téhož skutkového stavu a tuto nesrozumitelnost nelze odstranit výkladem, přihlédnutím k obsahu spisu, k úkonům soudu apod. (např. rozsudky NSS ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107, či ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25).

[13] Nejvyšší správní soud neshledal, že by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Z hlediska dostatečnosti odůvodnění je podstatné uvést, že správní soud nemá povinnost vypořádat se s každým dílčím tvrzením, postaví-li proti tvrzení účastníka řízení ucelenou argumentaci, z níž dovodí, že námitky jako celek neobstojí (rozsudky NSS ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, bod 16, ze dne 11. 5. 2023, č. j. 6 Afs 34/2022-31, bod 11, nebo ze dne 13. 9. 2023, č. j. 7 Afs 69/2022-33, bod 12). Městský soud v rozsudku reagoval na všechny žalobní body, přičemž zdůraznil obecnost určité části žalobní argumentace a dále se podrobně vyjádřil ke dvěma konkrétně uplatněným žalobním bodům. Pokud městský soud obecně zmínil, že postup správního orgánu při ohledání by jistě prošel i testem proporcionality (bod 63 napadeného rozsudku), je nutné znovu upozornit na to, že stěžovatel v žalobě vůbec nenamítal, že mělo ve vztahu k postupu ohledání dojít k provedení jednotlivých kroků testu proporcionality zásahu, pouze poukazoval na překročení mezí zákonného oprávnění správních orgánů v kontextu toho, že ohledání odepřel. Na takto pojatou argumentaci získal od městského soudu velmi podrobnou odpověď (viz body 35 až 62 napadeného rozsudku). To, že městský soud nad rámec nutného odůvodnění zmínil i to, že takový zásah považuje s ohledem na silný veřejný zájem za přiměřený, nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů založit nemůže

[14] Co se týče tvrzené vnitřní rozpornosti odůvodnění, ta by případně mohla založit nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost. Nejvyšší správní soud však nemá za to, že by odůvodnění vykazovalo vnitřní rozpory. Městský soud v bodech 64 až 71 napadeného rozsudku konstatoval, že prvostupňové rozhodnutí bylo postaveno právě a pouze na jedné utajované informaci, avšak s tím, že podstatný obsah této informace (o přístupu Marčevského do bezpečnostní schránky) byl stěžovateli ve správním řízení sdělen a stěžovatel později svým čestným prohlášením ze dne 4. 11. 2025 přístup dané osoby sám potvrdil, třebaže současně uvedl, že Marčevský měl omezená dispoziční oprávnění. Z těchto důvodů nebylo podle městského soudu nutné podrobně zkoumat, z jakých dokumentů utajovaná informace plyne nebo jak byla zjištěna. Tato konstrukce je dle Nejvyššího správního soudu vnitřně konzistentní a nevede k nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Námitka stěžovatele tak není důvodná.

[15] K tvrzenému porušení stěžovatelových procesních práv ve vztahu k utajované informaci Nejvyšší správní soud připomíná, že omezení rozsahu zpřístupňování utajovaných informací považuje judikatura Evropského soudu pro lidská práva (dále „ESLP“) v různých typech řízení opakovaně za legitimní omezení práva na spravedlivý proces (např. rozsudky ESLP ze dne 19. 9. 2017, č. 35289/11, *Regner proti České republice*, či ze dne 15. 10. 2020, č. 80982/12, *Muhammad a Muhammad proti Rumunsku*). Obdobně lze poukázat i na rozsudek Soudního dvora EU ze dne 4. 6. 2013 ve věci C-300/11, *ZZ proti Secretary of State for the Home Department*, ve kterém Soudní dvůr EU rovněž akceptoval, že v soudním i správním řízení může být nezbytné nesdělit dotčené osobě určité informace s ohledem na různé naléhavé veřejné zájmy. Podle citované judikatury musí být dotčená osoba seznámena alespoň s podstatou (esencí) důvodů, na nichž je rozhodnutí založeno, přičemž případná kompenzační opatření s cílem zajistit férový proces mají být úměrná tomu, s jakým penzem použitých informací se jedinec nemohl seznámit. V případě zásadního omezení možnosti jedince bránit se proti nesděleným, avšak v řízení zohledněným informacím pak připadá v úvahu jakožto zvláštní kompenzační opatření soudní přezkum nad rámec žalobních bodů, který reflektuje všechna hlediska, která mohou mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí (srov. např. rozsudek ze dne 25. 11. 2011 č. j. 7 As 31/2011-101, č. 2602/2012 Sb. NSS, či ze dne 22. 3. 2023, č. j. 6 As 108/2022-38).

[16] Správní soudy tedy přezkoumávají v „nadstandardním“ rozsahu (mimo meze žalobních bodů) skutkové okolnosti, ve vztahu k nimž má jedinec znemožněno či přinejmenším zásadně omezeno namítat jejich nezákonnost, věcnou nesprávnost nebo irelevanci pro řízení. Městský soud v nynějším řízení konstatoval, že stěžovateli byla podstata utajované informace sdělena v takovém rozsahu, že to umožnilo jeho efektivní obranu, kterou ostatně stěžovatel i reálně využil, čímž není

v tomto případě důvodné, aby soud nahrazoval stěžovatelovu iniciativu přezkumem z moci úřední (zejména viz body 68 až 70 napadeného rozsudku). Stěžovatel navíc později podstatu utajované informace svým čestným prohlášením ze dne 4. 11. 2025 sám potvrdil, čímž je evidentní, že daná utajovaná informace byla věrohodná a poskytovala spolehlivý skutkový základ pro právní posouzení věci.

[17] Za této specifické situace Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že stěžovatel měl ve správním řízení možnost účinné obrany proti skutkovému závěru o tom, že Marčevský měl přístup do stěžovatelovy bezpečnostní schránky, a nebylo tedy namístě aplikovat kompenzační opatření soudu spočívající v přezkumu z moci úřední nad rámec žalobních bodů. Stěžovatel mohl v návaznosti na jemu poskytnuté sdělení tvrdit různorodé okolnosti, navrhovat důkazy zpochybňující obsah sdělení nebo dále vysvětlovat původ finančních prostředků. Jeho obrana se však ve správním řízení zaměřila v obecné rovině na to, že neexistují žádné přímé důkazy k ovládání finančních prostředků ze strany Marčevského a dále že mu bylo znemožněno se s obsahem utajované informace komplexněji seznámit, což představuje porušení jeho práva na spravedlivý proces. V řízení před městským soudem pak svou obranu modifikoval tak, že nad rámec argumentace o porušení svých práv začal tvrdit, že Marčevský přístup do bezpečnostní schránky sice skutečně měl, avšak pouze za účelem realizace stěžovatelova podnikatelského záměru (nicméně bez toho, aby se současně blíže zabýval konceptem ovládání a tím, zda přístup Marčevského do bezpečnostní schránky mohl naplnit znaky tohoto konceptu). V předchozích řízeních tedy stěžovatel nedokázal zpochybnit skutková zjištění o přístupu Marčevského do bezpečnostní schránky ani to, že tento přístup sám o sobě dával Marčevskému možnost obsah schránky – tedy v ní zajištěnou hotovost – ovládat (kasační soud dodává, že stěžovatel později nezpochybňoval ani závěr městského soudu o opožděnosti jeho tvrzení o tom, z jakých zdrojů měla hotovost ve schránce pocházet). Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů neshledal, že by postup městského soudu (a potažmo správních orgánů) vedl k zásahu do práva stěžovatele na spravedlivý proces, neboť stěžovateli byla umožněna efektivní obrana proti závěrům žalovaného. Byl totiž seznámen s konkrétní podstatou skutkových zjištění, přičemž právě z tohoto sděleného „jádra“ utajované informace dovodily správní orgány právní závěry o držení, resp. ovládání hotovosti sankcionovanou osobou. Nejednalo se o případ, kdyby správní orgán v rozhodnutí pouze konstatoval, že pro výrok rozhodnutí existují určité důvody, které však účastníkovi řízení nelze s ohledem na jejich utajení sdělit. To, jak obratně či neobratně nakonec stěžovatel konstruoval svou obranu ve vztahu ke skutkovým zjištěním a jejich právní kvalifikaci, nemohlo jít k tíži správních orgánů ani městského soudu. Ani této námitce proto Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

[18] Stěžovatel v kasační stížnosti dále nesouhlasil s posouzením městského soudu týkajícím se nezákonného provedení důkazu ohledáním bezpečnostní schránky. Upozornil, že ačkoliv ohledání podle § 55 odst. 4 správního řádu odepřel, došlo k odvrtání zámku jím pronajaté schránky, k němuž podle jeho názoru neexistoval zákonný podklad.

[19] Podle § 54 odst. 1 správního řádu *vlastník nebo užívatel věci nebo ten, kdo má věc u sebe, je povinen předložit ji správnímu orgánu nebo strpět ohledání věci na místě. Správní orgán o tom vydá usnesení, jež se oznamuje pouze osobě uvedené ve větě první. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, postupuje se podle § 138*.

[20] Podle § 54 odst. 2 správního řádu *ohledání nelze provést nebo může být osobou uvedenou v odstavci 1 odepřeno z důvodů, pro které nesmí být svědek vyslechnut nebo pro které je svědek oprávněn výpověď odepřít (§ 55 odst. 2 až 4).*

[21] Podle § 55 odst. 4 správního řádu (svědeckou) *výpověď může odepřít ten, kdo by jí způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí stíhání pro trestný čin nebo správní delikt.*

[22] Městský soud se k argumentaci stěžovatele vyjádřil v napadeném rozsudku tak, že nejprve rozlišil důvody, kdy ohledání vůbec nelze provést (viz slovní spojení „*nesmí být vyslýchán*“ uvedené v § 55 odst. 2 a 3 správního řádu), od případů, kdy může určitá osoba odepřít svou účast na ohledání (viz slovní spojení „*může odepřít*“ dle § 55 odst. 4 správního řádu). V situaci stěžovatele, který odepřel ohledání podle § 55 odst. 4 správního řádu, mohl prvostupňový orgán pokračovat ve zjišťování skutkového stavu prostřednictvím důkazu ohledáním, avšak po stěžovateli nešlo požadovat aktivní součinnost vedoucí k otevření bezpečnostní schránky. Ta by totiž mohla vést k jeho aktivnímu přispívání k sebeobviňování. Stěžovatel byl nicméně podle městského soudu povinen pasivně strpět další činnost správního orgánu spočívající v ohledání schránky, kterou umožnila svým jednáním v rámci povinnosti strpět ohledání společnost anji. Na základě vyhodnocení skutkových zjištění městský soud konstatoval, že se v nynějším případě jednalo o zákonné provedení důkazu ohledáním, neboť prvostupňový orgán po stěžovateli odpírajícím ohledání žádnou aktivní součinnost nepožadoval (zejména viz body 45 až 48 a 61 a 62 napadeného rozsudku).

[23] Nejvyšší správní soud k této námitce nejprve shrnuje, že z protokolu o ohledání věci na místě ze dne 21. 5. 2024, č. j. FAU-59056/2024/033, vyplývá, že na základě usnesení o ohledání věci ze dne 26. 4. 2024, č. j. FAU-51595/2024/033 (oba zmiňované dokumenty jsou obsaženy ve správním spise), byla v rámci dokazování ohledáním vyzvána společnost anji (pronajímatel), aby bezpečnostní schránku pronajatou stěžovatelem předložila a strpěla její ohledání. Stěžovatel přitom k této výzvě prohlásil, že ohledání schránky na základě § 55 odst. 4 správního řádu odepírá, což vzal prvostupňový orgán na vědomí v tom smyslu, že po stěžovateli nebude požadovat žádnou aktivní součinnost, nicméně pasivní strpění ohledání odepřít nelze. Otevření bezpečnostní schránky pak provedli zástupce společnosti anji a její zaměstnanec, nikoli zaměstnanci správního orgánu. Společnost anji tedy k uvedené výzvě správního orgánu ohledání neodepřela a naopak správnímu orgánu poskytla aktivní součinnost vedoucí k otevření bezpečnostní schránky (odvrtala zámek schránky).

[24] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že společnost anji byla na základě usnesení o ohledání věci povinna strpět ohledání věci, přičemž jejím právem bylo případně ohledání ze zákonných důvodů odepřít, nicméně tak neučinila a naopak poskytla (coby pronajímatel schránky) aktivní součinnost k otevření bezpečnostní schránky pronajaté stěžovateli. Z výše uvedeného protokolu o ohledání věci na místě je jednoznačné, že prvostupňový orgán žádné násilné otevření schránky sám neprovedl, pouze vycházel z toho, že mu přístup k obsahu bezpečnostní schránky zajistila společnost anji, přičemž podstata úkonu zaměstnanců správního orgánu spočívala toliko v tom, že po otevření schránky společností anji prostřednictvím vlastních smyslů (zejména zrakem a hmatem) ohledali obsah schránky a následně v protokolu popsali, co bylo jejím obsahem (tj. že ve schránce byla hotovost v celkové výši 260 000 eur, igelitová taška a gumička).

[25] Podle judikatury kasačního soudu je ohledání „*důkazním prostředkem sloužícím k bezprostřednímu zjištění stavu určité věci jejími smyslově vnímatelnými vlastnostmi*“ (rozsudky NSS ze dne 29. 5. 2023, č. j. 8 As 264/2021-39, ze dne 16. 7. 2025, č. j. 8 As 186/2024-40, či ze dne 18. 8. 2026, č. j. 3 Afs 27/2026-55). Jeho účelem tedy je poznat stav určité věci tím, že na ohledávající osobu provádějící důkaz ohledávaná věc přímo působí, přičemž toto působení je zprostředkováno smysly a následně popsáno v protokolu. Ohledání podle § 54 správního řádu skutečně nemůže být spojeno s tím, že by *sám správní orgán* mohl invazivně překonat určité uzamčení, neboť k tomuto postupu správního orgánu chybí explicitní zákonné zmocnění. Tento invazivní úkon by připadal v úvahu až při provádění exekuce odebráním movité věci (viz § 125 a 126 správního řádu), která by teoreticky mohla přijít na řadu v případě, že by ze strany společnosti anji nebyla povinnost předložit věc a strpět její ohledání podle § 54 odst. 1 správního řádu splněna (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2025, č. j. 10 As 188/2024-25, bod 19).

[26] V právě projednávané věci však k žádné exekuci (nucenému výkonu) správní orgán nemusel přistoupit, neboť společnost anji mu poskytla aktivní součinnost a bezpečnostní schránku otevřela. Zaměstnanci správního orgánu následně bez namítaných invazivních kroků obsah schránky prostřednictvím svých smyslů prohlédli a toto ohledání popsali v protokolu. Jednání správního orgánu při ohledání spočívající toliko v poznání obsahu schránky vlastními smysly (nikoli v jejím násilném otevření, jak tvrdí stěžovatel) tedy nijak nevybočilo z mezí institutu ohledání, jak byly popsány výše. Jestliže stěžovatel obecně vznesl i otázku, zda mohla společnost anji postupovat při strpění ohledání tak, jak postupovala, je nutné v obdobné úrovni obecnosti uvést, že poskytnutí součinnosti k výzvě správního orgánu v návaznosti na usnesení o ohledání věci nelze samo o sobě považovat za nezákonné. Měl-li stěžovatel touto poznámkou na mysli, zda společnost anji *z hlediska soukromoprávních ujednání* o pronájmu schránky (tj. smlouvy o pronájmu bezpečnostní schránky č. 2300642, včetně začleněných všeobecných smluvních podmínek) mohla ve vztahu ke stěžovateli postupovat při poskytování součinnosti, resp. strpění ohledání i výše popsaným způsobem, tj. odvrtáním zámku schránky, lze uvést, že tato otázka již zcela přesahuje rámec tohoto řízení. Je na zvážení stěžovatele, aby takovou otázku eventuálně vznesl v jiném typu řízení před civilním (nikoli správním) soudem, v němž by žalovanou stranou byla společnost anji (nikoli správní orgán jako v tomto řízení).

[27] Zbývá se vypořádat s tím, jaké právní důsledky pro dokazování ohledáním bezpečnostní schránky mělo, že jej stěžovatel odepřel z důvodu podle § 55 odst. 4 správního řádu, tedy pro nebezpečí způsobení stíhání sobě nebo osobě blízké pro trestný čin nebo přestupek. Nejvyšší správní soud připomíná, že konstrukce tohoto důvodu odepření ohledání přímo vychází z důvodů odepření svědecké výpovědi (§ 54 odst. 2 správního řádu) a zjevně nachází svůj základ v obecné zásadě zákazu sebeobviňování. V tomto ohledu je nutné zdůraznit, že pokud určitý svědek ve správním řízení ze zákonného důvodu odepře svědeckou výpověď, neznamená to, že by správní orgán nemohl v rámci náležitého zjišťování skutkového stavu (viz § 50 a 51 správního řádu) obstarávat jiné důkazy nezávisle na jeho vůli, např. požadovat podání svědecké výpovědi o týchž skutečnostech od jiných svědků. Jestliže by tomu tak bylo, mohlo by odepřením jediné svědecké výpovědi dojít k absolutní nemožnosti objasnit skutkový stav bez důvodných pochybností, což nelze v kontextu zásady materiální pravdy (§ 3 správního řádu) připustit. Použití ustanovení o odepření svědecké výpovědi v kontextu institutu ohledání tedy nemůže znamenat, že odepření ohledání jednou osobou (zde stěžovatelem) blokuje možnost správního orgánu požadovat v rámci strpění ohledání věci součinnost osob jiných (zde společnosti anji), které mají k předmětu ohledání rovněž určitý právní vztah.

[28] Tento náhled potvrzuje rovněž relevantní judikatura k zásadě zákazu sebeobviňování. Podle ní nikdo není povinen *aktivním způsobem* přispívat k vlastnímu odsouzení. Je však nutné odlišovat právo nebýt donucován k sebeobvinění, tedy předložit proti sobě důkaz pod hrozbou donucení, od právní možnosti, kterou má státní moc, tedy opatřovat důkazy, a to i proti vůli obviněného a v jeho neprospěch (viz nález Ústavního soudu ze dne 20. 2. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 29/2000). K uvedené zásadě se vyjádřil také ESLP v rozsudku velkého senátu ze dne 17. 12. 1996 ve věci *Saunders proti Spojenému království* (stížnost č. 19187/91). V bodě 69 rozsudku ESLP výslovně uvedl, že právo neobviňovat sám sebe je primárně spojeno s respektováním vůle obviněné osoby nevypovídat. Nelze jej však vztahovat na získávání důkazů, které lze obstarat nezávisle na vůli obviněného. Na tyto závěry pak navázal Ústavní soud ve stanovisku pléna ze dne 30. 11. 2010, sp. zn. Pl.ÚS-st. 30/10, v němž shrnul, že od obviněného lze požadovat, aby například strpěl odnětí písemností či odebrání určitých vzorků, třeba i s pomocí donucení, a to navzdory skutečnosti, že ho tyto důkazy usvědčují. Z hlediska zásady zákazu sebeobviňování není přípustné požadovat pouze aktivní přispění obviněného při opatřování těchto důkazů. Lze-li tedy důkaz zajistit i nezávisle na vůli obviněného, nesmí se po něm pro naplnění zásady zákazu sebeobviňování vyžadovat jeho aktivní součinnost, ale naopak po něm může být požadováno strpění donucovacích úkonů.

[29] Právě tímto směrem se ubíraly i úvahy městského soudu v napadeném rozsudku. Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel kvalifikovaně nezpochybnil východisko městského soudu o tom, že správní řád jednoznačně rozlišuje případy, kdy ohledání vůbec nelze provést, od případů, kdy konkrétní jedinec může ohledání odepřít, přičemž výklad v napadeném rozsudku nelze mít za nesrozumitelný nebo nelogický. Pro nynější věc bylo podstatné primárně to, že ohledání bezpečnostní schránky šlo provést, a to i bez aktivní součinnosti stěžovatele, neboť společnost anji jej neodepřela a poskytla prvostupňovému orgánu aktivní součinnost otevřením schránky. Nejvyšší správní soud tedy považuje posouzení v napadeném rozsudku za správné. Správní orgány nepřekročily při provádění důkazu ohledáním zákonné meze tohoto institutu a správně se vypořádaly i se stěžovatelovým odepřením ohledání, které vedlo k tomu, že stěžovatel byl povinen „pouze" pasivně strpět ohledání bezpečnostní schránky, které proběhlo za součinnosti společnosti anji. Odepření ohledání schránky ze strany stěžovatele nemohlo vést k tomu, že by správní orgán nemohl opatřit důkaz nezávisle na jeho vůli, přičemž po stěžovateli mohly správní orgány požadovat, aby ohledání pasivně strpěl. Důkaz ohledáním tak byl ve správním řízení použitelný a jeho uplatnění v řízení nevedlo k nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Ani tato stěžovatelova námitka tak nepřinesla argumentaci, která by zakládala důvodnost kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[30] Nejvyšší správní soud na základě shora uvedených závěrů neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[31] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a odst. 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2026

L. S.

Milan Podhrázký v. r.
předseda senátu